

KVALITETSDEKLARATION

Kommunernas och landstingens finansiella tillgångar och skulder

Ämnesområde

Offentlig ekonomi

Statistikområde

Finanser för den kommunala sektorn

Produktkod

OE0106

Referenstid

2017 kvartal

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	3
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	5
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet	6
3.1 Framställningstid	6
3.2 Frekvens	6
3.3 Punktlighet	6
4 Tillgänglighet och tydlighet	6
4.1 Tillgång till statistiken	6
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	6
4.3 Presentation	6
4.4 Dokumentation	7
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	7
5.1 Jämförbarhet över tid	7
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	7
5.3 Sam användbarhet i övrigt	7
5.4 Numerisk överensstämmelse	7
Allmänna uppgifter	8
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	8
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	8
C Bevarande och gallring	8
D Uppgiftsskyldighet	8
E EU-reglering och internationell rapportering	8
F Historik	8
G Kontaktuppgifter	8
Bilaga 1: Målvariabler	9

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med statistiken är att redovisa kommunernas och landstingens finansiella tillgångar och skulder, samt deras förändring över tiden.

De främsta användningsområdena är som underlag till den kvartalsvisa kapitalmarknadsstatistiken, samt för beräkningar av finansiellt sparande.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistikens huvudanvändare är Finansräkenskaperna. De behöver uppgifterna på en detaljerad nivå för att kunna göra de beräkningar som åligger dem, exempelvis beräkningar till det finansiella sparandet.

Statistiken utgör även ett underlag för analys av struktur och utveckling av finansiella tillgångar och låneskulder.

Såväl kommunsektorn som massmedia och allmänheten är ofta intresserade av att jämföra ekonomin för enskilda kommuner och landsting i uppföljningssyfte. Intresset för sektorn är stort inte minst på grund av att den är till stor del skattefinansierad.

1.2 Statistikens innehåll

Statistikens innehåll omfattar kommunernas och landstings finansiella tillgångar och skulder. Statistiken omfattar dessutom vilka placerings- respektive låneformer kommuner och landsting valt.

1.2.1 Objekt och population

Undersökningens målpopulationer utgörs av Sveriges samtliga 290 kommuner och 20 landsting. Undersökningarna de tre första kvartalen avser ett urval av kommuner. De kommuner som ingår i urvalet är de kommuner som året innan undersökningsåret hade en medelbefolkning på minst 30 000 invånare. Det sista kvartalet ingår samtliga 290 kommuner. Samtliga landsting ingår vid varje kvartal. Målpopulationerna stämmer överens med intressepopulationerna.

Observationsobjekten är detsamma som målobjekten, det vill säga kommuner och landsting.

1.2.2 Variabler

I redovisningen av Kommunernas och landstingens tillgångar och skulder (KTS/LTS) sammanfaller intresse-, mål- och observationsvariabler med uppgifter från kommunernas och landstingens bokslut.

En översikt av de olika målvariablerna har grupperats på grov nivå i tabellen nedan.

Tabell 1. Översikt över målvariabler för KTS/LTS

Avdelning
Finansiella anläggningstillgångar
Finansiella omsättningstillgångar
Långfristiga skulder
Kortfristiga skulder
Specifikation svenska börsaktieinnehav
Specifikation nominella värden
Specifikation obligationslån emitterade i Sverige och utlandet
Specifikation av derivat utfärdade av svenska banker, övriga svenska motparter samt utländsk motpart

En mer detaljerad beskrivning av specifika målvariabler för respektive avdelning finns i bilaga 1, samt i [Metaplus](#) där samtliga målvariabler är dokumenterade.

1.2.3 Statistiska mått

Det statistiska mått som används är summa.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisningen av KTS/LTS görs i följande fyra redovisningsgrupper:

- Kommuner och landsting totalt¹
- Landsting totalt
- Kommuner, endast de som ingår i urvalet
- Kommuner totalt²

1.2.5 Referenstider

Referenstiden är slutet av varje kvartal det vill säga 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Eftersom uppgifterna kommer från kommunernas och landstingens bokföringssystem bedöms tillförlitligheten vara god. De kvartal då det är en

¹ För kommunernas del ingår i denna redovisningsgrupp både de kommuner som ingår i urvalet och de kommuner som inte ingår i urvalet. De som ej ingår i urvalet är uppräknade.

² I denna redovisningsgrupp ingår både de kommuner som ingår i urvalet och de kommuner som inte ingår i urvalet. De som ej ingår i urvalet är uppräknade.

urvalsundersökning med uppräkningsförvarande kan detta bidra till att tillförlitligheten inom vissa delar kan vara lägre.

2.2 Osäkerhetskällor

Den osäkerhetskälla som bedöms ha störst betydelse är mätfel. Vilket kan bero på bristande kunskap, missförstånd eller oförmåga hos uppgiftslämnarna att besvara enkäten om de olika placerings- och låneformerna. Visst partiellt bortfall kan förekomma och kan då ha betydelse då det kan leda till underskattning av vissa variabler.

2.2.1 Urval

Vid det fjärde och sista kvartalet avser statistiken en totalundersökning. Vid de tre första kvartalen däremot görs ett cut-off urval av kommuner, samtliga landsting ingår dock vid alla fyra kvartalen. Cut-off urvalet av kommuner grundar sig på antal invånare och omfattar de kommuner som året innan undersökningåret hade en medelbefolkning på minst 30 000 invånare. Då det inte finns någon garanti för att urvalet är representativt för övriga kommuner finns en risk att urvalsförfarandet kan bidra till viss osäkerhet. Någon studie på detta har dock inte genomförts.

2.2.2 Ramtäckning

En rampopulationen för KTS/LTS är Sveriges samtliga kommuner och landsting. SCB följer Sveriges indelning i kommuner och län som finns beskrivna i Svensk författningssamling (SFS). Tillkännagivande ([2007:229](#)) om länens indelning i kommuner. Rampopulationen täcker in målpopulationen för kommuner och landsting och därför förekommer inge under- eller övertäckning.

2.2.3 Mätning

Mätfel i form av felaktiga svar kan förekomma exempelvis på grund av svårigheter hos kommunerna och landstingen att avgöra om en skuld ska klassificeras som kortfristig eller långfristig. Någon mätning på omfattningen av detta eventuella fel har dock inte gjorts. Detta mätfel arbetar SCB aktivt med att försöka minska genom tydligare instruktioner till uppgiftslämnarna.

Mätinstrumenten redovisas i sin helhet i statistikens framtagning, SCBDOK.

2.2.4 Bortfall

Visst objektsbortfall kan förekomma, det är dock väldigt ovanligt. De senaste åren har objektsbortfallet endast varit en kommun något enstaka kvartal. Att objektsbortfallet är så lågt kan bero på att det görs minst en e-postpåminnelse och upprepade telefonpåminnelser. Vid eventuellt objektsbortfall imputeras de senast kända värdena. Vid den senaste totalundersökningen inkom dock svar från samtliga kommuner och landsting.

Om partiellt bortfall uppstår räknas detta som ett nollvärde, vilket innebär att viss underskattning av dessa variabler kan förekomma. Någon mätning på detta har dock inte gjorts.

2.2.5 Bearbetning

Inför publicering och leverans av uppgifterna genomför SCB kontroller för att hitta och om möjligt korrigera fel som skulle kunna ha en snedvridande effekt på statistiken. Misstänkta fel följs upp, exempelvis genom kontakt med uppgiftslämnaren. Den kvarstående osäkerheten efter dessa hanteringar bedöms vara försumbar på totalnivå.

2.2.6 Modellantaganden

En gång per år totalundersöks kommunerna. Vid de övriga tre tillfällena undersöks endast de kommuner som året innan undersökningåret hade en medelbefolkning på minst 30 000 invånare. Samtliga landsting ingår. En uppräknig görs för dessa tre kvartal till totalnivå med ledning av urvalets andel av totalvärdena. Vid bortfall imputeras de senast kända värdena.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas. Dock görs vissa revideringar av tidigare publicerade kvartal. Någon studie av hur pass omfattande revideringar som gjorts har dock inte genomförts.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Framställningstiden är tre månader. Tidsförskjutningen beror på att svarstiden från uppgiftslämnarna är lång, eftersom års- respektive delårsbokslut måste vara tillgängliga.

3.2 Frekvens

Officiell statistik som samlas in och publiceras vid fyra tillfällen per år.

3.3 Punktlighet

Publiceringen följer publiceringsplan för SCB och statistiken publicerades enligt plan.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

KTS/LTS publiceras i SCB:s Statistikdatabas vid fyra tillfällen per år, se www.scb.se/oe0106. I Statistikdatabasen redovisas uppgifterna totalt för kommuner och landsting uppdelat på typ av konto och kvartal. I Statistikdatabasen redovisas även statistiken i tidsserier.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

På uppdragsbasis kan mer detaljerad statistik än vad som publiceras på SCB:s webbplats tas fram. Enklare frågor om KTS/LTS besvaras även per telefon eller e-post utan kostnad.

4.3 Presentation

Statistiken redovisas i tabeller och i Statistikdatabasen.

4.4 Dokumentation

Framställningen av statistiken beskrivs i *Framtagning av statistiken (SCBDOK)*. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Statistikens detaljerade innehåll (Metaplus)*. Båda dessa dokumentationer är tillgängliga www.scb.se/oe0106

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Enkäten har under åren anpassats till ändrade förhållanden på kreditmarknaden, samt ökade krav på rapportering till Eurostat. Detta har medfört både variabelförändringar samt indelningsändringar av variablerna som påverkat statistikens jämförbarhet över tiden. Förändringar av blanketten har under senare år gjorts 1983, 1986, 1989, 1998, 2002 samt 2013.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Något som i viss utsträckning kan försvåra jämförelsen mellan olika grupper (kommuner och landsting) är att olikheter i deras verksamheter förekommer. En annan bidragande orsak till att försvåra en jämförelse kan vara att kommuner och landsting fritt kan välja sin finansiering. Vår bedömning är ändå att god jämförbarhet föreligger mellan olika kommuner och landsting.

5.3 Sammanvändbarhet i övrigt

Vid undersökningen den 31 december finns möjlighet att jämföra vissa variabler i KTS/LTS med motsvarande variabler i RS. En mindre jämförelse har genomförts mellan dessa två undersökningar. Jämförelsen visade att det förekom vissa skillnader. De generella förklaringarna till detta är dels att uppgifterna till KTS/LTS lämnas in så tidigt på året att samtliga justeringar inför bokslutet inte är klara ännu, dels att man i RS inte rapporterar uppgifterna på exempelvis typ av värdepapper på en så detaljerad nivå som i KTS/LTS.

Jämförelser kan även göras mot den statistik som Finansräkenskaperna inhämtar i kapitalmarknadsstatistikens kvartalsundersökning. Här hämtas uppgifter in från bland annat mellanhandsinstitutens utlåning till allmänheten, d.v.s. även kommunerna och

5.4 Numerisk överensstämmelse

En brist i den numeriska överensstämmelsen kan vara att när vi samlar in uppgifterna lämnas in i vissa fall uppgifter med decimaltal. När vi sedan laddar ner uppgifterna till databasen avrundas uppgifterna och decimalerna tas bort. Detta kan göra så att uppgifterna inte helt överensstämmer med de uppgifter som lämnats.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt SCB:s föreskrifter ([2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

Samtliga uppgifter som ingår i KTS/LTS är offentliga.

C Bevarande och gallring

Uppgifterna är inte arkiverade eller gallrade. Statistiken är korttidslagrad.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet gäller enligt lagen ([2001:99](#)) om den officiella statistiken och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken.

Samt SCB:s föreskrifter ([SCB-FS 2015:25](#)) om uppgifter till statistik om kommunernas och landstingens finansiella tillgångar och skulder.

E EU-reglering och internationell rapportering

Någon direkt EU-reglering finns inte av KTS/LTS, däremot används statistiken av Finansräkenskaperna som i sin tur är EU-reglerat. Någon internationell rapportering görs dock inte av den här statistiken.

F Historik

Första undersökningen genomfördes 1960. Undersökningen har sedan dess genomgått förändringar avseende insamlingsförfarande och innehåll. För mer information se 5.1 ovan.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Anita Brandt
E-post	anita.brandt@scb.se
Telefon	010-479 61 73

Bilaga 1: Målvariabler

Nedan redovisas detaljerad information av de målvariabler som ingår i statistiken.

Målvariablerna för KTS/LTS är ekonomiska variabler från boksluten

Det är finansiella tillgångar och låneskulder och vissa specifikationer för förändringen av obligations- och utlandslån, aktieinnehav samt av derivat som utgör variablerna.

Finansiella anläggningstillgångar

- Aktier, andelar och bostadsrätter
- Obligationer och andra värdepapper
- Långfristiga fordringar/lån till
- Grundfondskapital och diverse värdereglering

Finansiella omsättningstillgångar

- Kundfordringar
- Diverse kortfristiga fordringar
- Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
- Aktier, andelar och bostadsrätter
- Certifikat
- Obligationer och andra värdepapper
- Värdereglering av kortfristiga placeringar
- Kassa och Bank

Långfristiga skulder

- Kommuncertifikat
- Obligationslån
- Lån från svenska långgivare
- Lån från utländska långgivare
- Finansiell leasing

Kortfristiga skulder

- Kommuncertifikat
- Obligationslån
- Lån från svenska långgivare
- Lån från utländska långgivare
- Leverantörsskulder
- Upplupna räntekostnader
- Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Specifikation av svenska börsaktieinnehav

- Redovisat belopp föregående kvartal
- Köp inkl nyteckning
- Försäljning inkl inlösen
- Upp- eller nedskrivning
- Redovisat belopp detta kvartal

Specifikation av nominella värden är:

- Kommuncertifikat
- Utestående obligationslån

Specifikationerna av obligationslån emitterade i Sverige och utlandet samt för utlandslån är:

- Bokfört belopp föregående kvartal
- Upplåning
- Amorterat/Uppköpt
- Kursvinst
- Kursförlust
- Bokfört belopp detta kvartal

Specifikationerna av derivat utfärdade av svenska banker, övriga svenska motparter samt utländsk

- Marknadsvärde
- Erhållna/erlagda betalningar